

Cal Baró

Alella

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Onofre Talavera, 4

Coordenades:

Latitud: 41.49254
Longitud: 2.29231
UTM Est (X): 440927
UTM Nord (Y): 4593678

Classificació

Número de fitxa: 08003 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle: XIII - XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Domèstic
Observacions protecció: BCIN (Pla especial aprovat el 13 d'octubre de 1993)
Data aprovació: dc., 13/10/1993 - 12:00
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 1039014-DF4913N-0001PE
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 15/04/2011 - 02:00

Descripció

Conjunt d'edificis envoltats per una zona enjardinada, limitat per una tanca de pedra. Existeix una torre de vigilància i defensa molt ben conservada de planta circular, amb quatre nivells interiors (evidenciats per les finestres visibles d'entre les què en destaquen dues amb decoracions d'època gòtica amb arcs lobulats), dotada de quatre matacans en el nivell superior i acabada amb merlets. La masia té façana simètrica aparentment basilical tot i que la planta i la solució de la teulada no corresponen a aquesta tipologia. De fet, pertany al grup V, a partir d'una remodelació del segle XVII. A la façana destaquen la porta d'entrada (adovellada), el balcó central de la planta primera i els dos elements esgrafiats que l'acompanyen a cada costat: un rellotge de sol i l'escut del baró de Ribelles, molt malmesos. Trobem altres motius ornamentals esgrafiats o pintats sobre les finestres. La teulada té quatre vessants perpendiculars, amb carener paral·lel a la façana, si bé una teulada de carener perpendicular a aquesta corona l'element central. La planta denota les successives ampliacions. Parteix d'una construcció inicial amb tres crugies perpendiculars a la façana principal, orientada a sud-est, amb la típica solució d'un gran espai d'entrada i una gran sala central a la planta primera. En planta baixa destaca el volum posterior afegit el segle XVI que correspon al celler, amb tres crugies cobertes amb volta de maó pla situat a la part posterior dels tres cossos, semi soterrat. A la primera planta hi trobem una escaleta que connecta directament amb el tercer pis de la torre adossada. Al segle XVII s'hi adossà a la banda de llevant una construcció -ja molt transformada- com a annex al celler. Finalment, els segles XIX i XX es construeix el cos poligonal destinat a l'habitatge dels masovers que tanca, per la banda de llevant, el conjunt. D'altra banda, és al costat de ponent, en una zona terrassada del pati entre un estany del jardí i la torre de defensa, on trobem noves restes de canalitzacions i estructures d'una construcció del segle XVII o XVIII descobertes durant els treballs arqueològics realitzats l'any 2004. A la capella hi ha una imatge que fou rescatada del convent del carrer del Carme de Barcelona durant els incidents de 1835 i, posteriorment, durant la Guerra Civil, li van tallar els braços per poder-la amagar. De la resta de l'entorn cal destacar-ne les tanques de pedra i alguns exemplars vegetals de gran presència que embolcallen la torre a ponent i d'altres que remarquen el pati o era de la masia des del seu accés situat al sud de la finca. A l'angle superior del que havien estat els jardins de la finca es conserva la font del Garrofer dins d'un espai tancat que hi ha després d'una renglera d'habitatges unifamiliars. Fou construïda pel primer baró de Ribelles l'any 1908.

Observacions:

La torre de defensa està individualitzada en una altra fitxa.

Història

La masia de cal Baró podria trobar-se en terres del que havia estat l'antic Mas Colomer de Sorbers documentat ja l'any 1300, segons afirmen fonts locals. L'any 1473 es té constància que el mas fou propietat de Benet Casals. Posteriorment passà a mans d'Antoni Ferrer. L'any 1619, quan n'era propietari en Mateu Ferrer, es coneixia com a mas Ferrer de la Torre. A principis del segle XVIII, la família Ferrer fou expulsada a causa dels deutes i la masia fou adquirida en subhasta pel cònsol de França, Llorenç Soley, passant-se a anomenar mas Soley. El 1770 s'anomena cal Canonge, ja que pertanyia a l'abat Codolà, Canonge de la Seu de Girona. A mitjan segle XIX passà a Josep Bofarull, Baró de Ribelles, moment a partir del qual la casa passà a anomenar-se cal Baró.

Bibliografia

AJUNTAMENT D'ALELLA (2010). Catàleg patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental; dins el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Alella. ARTÉS, Salvador (1964). "Les cases del poble i el

creixement de la població". Alella, núm. 40, abril de 1964. BONET i GARÍ, Lluís (1983). "Les masies del Maresme". CEC, Ed. Montblanc. Barcelona. GRAUPERA, Joaquim i BRIANSÓ, Anton (2007). Catalunya medieval. Els pobles medievals de Barcelona - El Maresme. Ed. March Editor. El Vendrell. RAMOS, Joan Josep (1991). Alella, recull d'imatges. Cent anys d'història. Associació Cultural Revista Alella. ROIG i GRAU, Jesús (2008). "Les fortificacions medievals del Maresme". La impremta d'Argentona. Argentona.

